

Moderne leggeutstyr - drenkasse

Tradisjonelt legges drenerør enten ved bruk av gravemaskin eller rådalshjulet. Bruk av skuffemaskin medfører behov for en person i grøfta og betydelig andel manuelt arbeid for å sikre jevn grøftebunn og god plassering av filtermaterialet. Dersom man er unøyaktig med dette arbeidet vil funksjon og levetid på drenergrøftene bli sterkt redusert. Rådalshjulet er på vei ut og erstattes nå av grøfteplog, kjedegraver eller drenkasse.

Drenkassen.

FOTO: Eivind Bergseth

Frontstykk.

FOTO: Are Johansen

Drenkassen brukes sammen med gravemaskin. Kassen kan brukes i alle typer jord fordi stein kan fjernes både ved graving og sprenging. Først graves grøfta til ønsket dybde med ei skuffe som har samme sideprofil som drenkassen. Kassen settes ned i grøfta og drenerislange legges inn i kassen. Man fyller filtermasse i trakta og gravemaskinen drar kassen fremover ved hjelp av ei bøyle i forkant. Dermed slettes bunnen og slange og filter legges i en operasjon.

FOTO: Are Johansen

Når slange og filter er lagt fortsetter graving av grøfta før nytt fremtrekk. Slange legges på stativ som er montert på toppen av kassen eller den kan legges ut parallelt med grøfta og mates inn i kassen. Når kassen dras frem ligger slange og filter ferdig plassert på jevn grøftebunn.

Bildene på dette faktaarket er tatt av hjemmeproduserte drenkasser. Mer profesjonelt utstyr produseres i Danmark. Det som i hovedsak skiller dem fra de hjemmesnekrede kassene er utstyr for bruk av laser. Filtermateriale kan fylles i trakta fra lesseapparat eller via transportbånd.

Drenerislangen føres inn i forkant av trakta. Det er viktig å ha tilgang på rikelig med filtermateriale. En av de store fordelene med drenkassen er at man har kontroll med gamle grøfter.

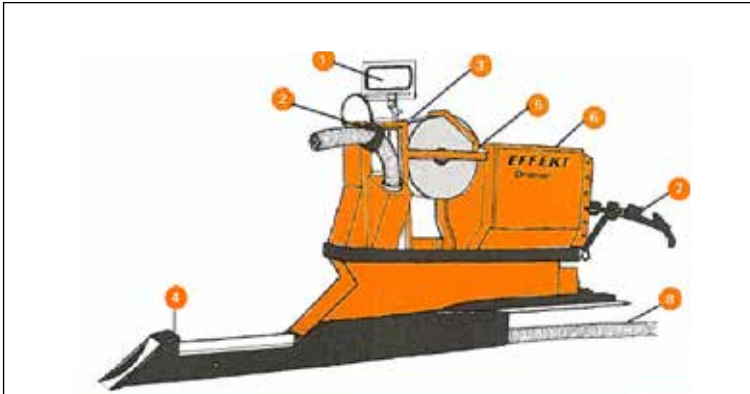
Dette er særlig viktig ved omgrøfting på myr der de nye grøftene blir liggende dypere på grunn av myrsynkingen.

Påfyll av filter.

FOTO: Are Johansen

Bruk av drenkassen gir først og fremst besparelse ved at det manuelle arbeidet i grøfta blir borte. Det er stort sett bare ved start og slutt at det er behov for å være i grøfta. Kapasitet i antall meter gravd grøft er ikke større, men til gjengjeld er rør og filter lagt når kassen er dratt frem. Man unngår at det flyter inn masser fra sidene og grøftebunnen blir jevn.

Tegning av fabrikkproduisert utstyr. Reklamebrosjyre effektdreneren

Klart til å dra frem.

FOTO: Are Johansen

Røret plasseres i bunnen av grøfta og filtermaterialet fylles på gjennom påmontert trakt. Det er også aktuelt å bruke ferdig påsydd filter. For å få jevnt fall brukes påmontert laserutstyr. Ved mye stein i nivå med grøftebunn vil man få problemer med å få jevn bunn selv med laserstyring.

Via kasse med trakt blir drenslangen lagt i grøfta og dekt med filtermateriale. Trakten er laget for å legge til rette for tilførsel av sagflis eller grus som er de tradisjonelle filtermaterialene.

Rør med ferdig påsydd filter er på full fart inn også i Norge. Dette forenkler leggingen fordi man slipper å kjøre inn filtermateriale. Problemet er at man har liten erfaring med denne typen filter i norsk jordsmonn.

Erfaringer både fra Norge og utlandet tyder på at jord med høyt siltinnhold gir fare for tiltetting over tid. Derfor anbefales det at man bruker denne typen filter med forsiktighet. Legg gjerne noen grøftelengder og sjekk virkning over 2 – 3 sesonger før mer omfattende bruk. Følg med i artikler i fagtidsskift og på nett.

Rør med ferdig filter.

FOTO: Are Johansen

Fjærer i siden for å gi bedre infiltrasjon.

FOTO: Eivind Bergseth

Den glatte kanten i kassen kan gi "tilklining" og tetting av grøftesidene dersom arbeidet utføres når jorda er ulagelig. Særlig leire er utsatt. Dette vil løse seg opp over tid, men redusere virkningen av grøftene. Et system med fjærer i bakkant river opp sidene i bunnen av grøfta for å gi bedre infiltrasjon.